

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 24.7.2009
СОМ(2009) 400 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Включване на устойчивото развитие в политиките на ЕС:
Преглед на стратегията на Европейския съюз за устойчиво развитие за 2009 г.**

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Включване на устойчивото развитие в политиките на ЕС: Преглед на стратегията на Европейския съюз за устойчиво развитие за 2009 г.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Устойчивото развитие е посочено в Договора като общата дългосрочна цел на ЕС. Стратегията на Европейския съюз за устойчиво развитие, преработена през 2006 г., представлява рамката за дългосрочното виждане за устойчивост, според което икономическият растеж, социалното сближаване и опазването на околната среда вървят заедно, подкрепяйки се взаимно.

През последните години Европейският съюз включи целта за устойчиво развитие в широк набор от политики. По-специално, той оглави в международен план борбата срещу изменението на климата и пое ангажимента да насърчава създаването на икономика с ниски въглеродни емисии, която се основава на знанието и използва ресурсите ефективно. Същевременно, въпреки големия брой важни развития на политиката продължава да се наблюдава тенденция на неустойчивост в редица области. Търсенето на природни ресурси нараства бързо и надхвърля това, което земята може да понесе в дългосрочен план. Биологичното разнообразие намалява в световен мащаб, а важни екосистеми са подложени на все по-голям натиск. Потреблението на енергия в транспортния сектор продължава да се увеличава. Бедността продължава да бъде световно явление; необходимо е да се положат големи усилия, за да бъдат постигнати Целите на хилядолетието за развитие.

Настоящата икономическа и финансова криза показва, че устойчивото развитие е от основно значение и за финансовите ни системи и икономиката като цяло. Кризата засяга всички сектори на икономиката, домакинствата, стопанската дейност и работните места. По последни данни ситуацията на пазарите на труда в ЕС продължава да се влошава вследствие на кризата. Безработицата нараства, броят на свободните постове намалява, а дружествата в редица сектори продължават да обявяват значителни съкращения на работни места. Най-уязвимите работници са и най-засегнатите.

В отговор на икономическата и финансовата криза ЕС и неговите държави-членки предприеха мерки за реформа на финансовата система, подкрепя за реалната икономика, насърчаване на заетостта и принос за глобалното възстановяване. През ноември 2008 г. Комисията даде ход на мащабен План за възстановяване за растеж и работни места¹. Планът за възстановяване съдържа мерки, чрез които да се увеличи търсенето, да се помогне за възстановяване на доверието и да се насърчат заетостта и социалното включване. Също така в него се правят предложения за интелигентно

¹ План за възстановяване COM(2008) 800, 26.11.2008 г. и COM(2009) 114, 4.3.2009 г., Съобщение относно заетостта COM (2009) 257, 3.6.2009 г. и Съобщение „Политика на сближаване: инвестиране в реалната икономика“, COM(2008) 876, 16.12.2008 г.

инвестиране в умения и технологии на бъдещето, които ще помогнат за увеличаване на икономическия растеж и за създаване на дълготраен просперитет в по-дългосрочен план.

От жизненоважно значение е мерките, целящи подкрепа за реалната икономика и намаляване на социалното отражение от сегашната криза, да бъдат съвместими с целите за дългосрочна устойчивост. ЕС трябва да използва кризата като възможност да разгледа въпроса за финансовата устойчивост и устойчивостта по отношение на околната среда, да изгради динамично общество с ниски въглеродни емисии, което използва ресурсите ефективно, основава се на знанието и провежда политика на социално включване, и да насърчи прилагането на този подход в световен план. Планът за възстановяване и съответните национални планове вече съдържат редица инициативи в подкрепа на тази цел. Понастоящем се работи за преодоляване на кризата, по-специално в контекста на Лисабонската стратегия за растеж и заетост, като акцентът се поставя върху т.нар. „зелен“ растеж. В краткосрочен план екологичните мерки допринасят за съживяването на икономиката и създаването на работни места. В средносрочен и дългосрочен план те стимулират също така новите технологии и намаляват оказваното от нас въздействие върху изменението на климата, изчерпването на природните ресурси и влошаването на състоянието на екосистемите.

На заседанието си през декември 2007 г. Европейският съвет поиска от Комисията да изготви до юни 2009 г. втори доклад за напредъка² по изпълнението на стратегията на ЕС за устойчиво развитие. Настоящият доклад е изготвен в отговор на искането на Европейския съвет.

В допълнение към настоящия доклад Евростат ще публикува по-късно през 2009 г. мониторингов доклад относно стратегията на ЕС за устойчиво развитие, в който напредъкът ще бъде измерен спрямо количествени показатели.

2. ИЗМЕНЯЩАТА СЕ РОЛЯ НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ В ПРОЦЕСА НА ИЗРАБОТВАНЕ НА ПОЛИТИКИ НА ЕС

През последните години ЕС показва категоричния си ангажимент да постигне устойчиво развитие и успешно включи това измерение в много свои политики. Политиката за изменение на климата и енергийната политика на ЕС са доказателство за отражението, което стратегията за устойчиво развитие оказва върху политическата програма. ЕС започна да включва устойчивото развитие и в много други политики.

Програмата на ЕС за по-добро регулиране допринесе за включването на цели на политиката и за подобряването на рентабилността на решенията за политики. Това бе постигнато посредством опростяване на законодателството на ЕС и намаляване на административната тежест. Също така специално трябва да се подчертае ролята на оценката на въздействието. Системата на Комисията за оценка на въздействието допринася за устойчивото развитие, като оценява потенциалното въздействие на ново законодателство или предложения за политики в икономическата и социалната сфера и в сферата на околната среда посредством интегриран подход.

² Първият доклад за напредъка бе приет през октомври 2007 г.: COM(2007) 642 и SEC(2007) 1416.

В обновената социална програма на Комисията бе представен интегриран и холистичен подход, както и няколко стратегически инициативи в различни области на политиката³. В обновената социална програма бе изтъкната важността, която Комисията придава на устойчивото развитие на нашите общества, и бе обявено, че ще бъдат изготвени цели за благосъстояние „отвъд БВП“.

Насоките за заетостта са част от Европейската стратегия за заетост и предоставят рамка за разработването и осъществяването на мерки, които са в съответствие с целите на стратегията за устойчиво развитие. Например чрез структурните фондове ЕС подкрепя държавите-членки в усилията им да насърчат създаването на икономика с ниски въглеродни емисии, която използва ресурсите ефективно. По-нататъшното изграждане на икономика с ниски въглеродни емисии също ще бъде от основно значение за възстановяването на ЕС.

Корпоративната социална отговорност (КСО) дава възможност на предприятията да съчетават икономически, социални и екологични цели. По-голяма ангажираност на европейските предприятия с КСО ще доведе до нарастване на капацитета на Европа за устойчиво развитие. Комисията и много държави-членки на ЕС увеличиха усилията си за насърчаване на възприемането на идеята за КСО, като акцентът се поставя върху диалога между заинтересованите лица.

ЕС отбеляза също така напредък при включването на стратегията за устойчиво развитие във външната си политика, например посредством оценки на въздействието относно устойчивото развитие, извършвани при подготвянето на споразуменията за свободна търговия и работата по изменението на климата.

Държавите-членки също разработват иновативни решения, които са свързани с програмата за устойчиво развитие. Все по-често се прибягва до използването на виртуални цени на въглерода, отразяващи социалната цена на емисиите парникови газове, за да се направи оценка на вариантите на публична политика. Франция пое ангажимента да осъществи през периода 2007—2013 г. инвестиции без въглеродни емисии, като използва средства от политиката на сближаване. Друг пример е заделянето на бюджет за въглеродни емисии за британските министерства. Наблюдава се също напредък в отчитане на въглеродните емисии в предприятията. Освен това резултатите от изпитванията в редица държави-членки показаха, че използването на интелигентни електромери може да намали потреблението на енергия с до 10 %. Някои държави-членки разработиха нови системи за енергиен одит, и посредством финансова подкрепа, което допринесе в голяма степен за намаляване на потреблението на енергия в строителния сектор. Също така в рамките на форума Grenelle de l'Environnement във Франция правителството, бизнесът и гражданското общество обсъждат на високо равнище нови мерки за устойчивото развитие.

3. НАПРЕДЪК НА ПОЛИТИКАТА ПО СТРАТЕГИЯТА НА ЕС ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

В този раздел се прави преглед на напредъка, постигнат на равнище ЕС по седемте основни предизвикателства и теми, обхващащи няколко сектора, от последния доклад от октомври 2007 г. В него няма пълен списък на предприетите действия, а се

³ COM (2008) 412, 2.7.2008 г.

отбелязват основните инициативи във всяка област. Докладът на Евростат за показателите, изготвен въз основа на набора на ЕС от показатели за устойчиво развитие, който ще бъде публикуван през есента на 2009 г., ще даде по-голяма яснота за напредъка на място. В настоящия преглед са включени някои предварителни резултати от този доклад⁴.

Изменение на климата и чиста енергия

Въпреки че през периода 2000—2004 г. емисиите парникови газове в ЕС нараснаха, тенденцията през последните три години е положителна и ЕС е на път да постигне целта си, заложенa в Протокола от Киото. Ако обаче не се приложи бързо световна политика във връзка с изменението на климата, през 2020 г. емисиите парникови газове в световен план ще бъдат поне с 60 % по-високи, отколкото през 1990 г.⁵ От 2002 г. насам делът на енергията от възобновяеми източници в общото вътрешно енергийно потребление нараства по-бързо, но все още е далеч от определената за 2010 г. цел от 12 %.

През последните години ЕС е начело на борбата с изменението на климата. През декември 2008 г. законодателният орган на ЕС прие пакет по въпросите на климата и енергията⁶, в който се поставят амбициозни цели за ЕС. ЕС едностранно пое ангажимента да намали до 2020 г. общите си емисии с 20 % спрямо нивата от 1990 г. и да актуализира тази цел за намаляване на емисиите на 30 %, ако през декември 2009 г. в Копенхаген бъде постигнато широкообхватно международно споразумение за климата. Освен това той сам си постави за цел да увеличи с 20 % дела на енергия от възобновяеми източници в общото енергийно потребление до 2020 г. Като част от пакета бе изменена директивата за системата на ЕС за търговия с емисии⁷ и бяха приети директива за улавянето и съхраняването на въглероден диоксид⁸ и директива за енергията от възобновяеми източници⁹. Пакетът за енергийна ефективност засилва основното законодателство за енергийна ефективност на сградите¹⁰ и енергоемките продукти¹¹. Допълнителна икономия на енергия ще бъде реализирана, като енергоемките продукти бъдат включени в директивата за екодизайна¹² в съответствие с плана за действие за устойчиво потребление и производство/устойчиво промишлено производство¹³. Правилата, регламентиращи Европейския фонд за регионално развитие, бяха изменени¹⁴, за да бъде подкрепено използването на устойчива енергия в жилищния сектор, като това допълнително насърчи инвестициите в този сектор. Европейският стратегически план за енергийни технологии¹⁵ (план SET) ускорява разработването и въвеждането на икономически изгодни технологии с ниски

⁴ По-голяма част от данните на Евростат по показателите за устойчиво развитие обхващат периода 2000—2007 г.

⁵ Работен документ на службите на Комисията, придружаващ съобщението „Към широкообхватно споразумение в Копенхаген във връзка с изменението на климата“, SEC(2009) 101.

⁶ http://ec.europa.eu/environment/climat/climate_action.htm

⁷ Директива 2009/29/ЕО (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 63).

⁸ Директива 2009/31/ЕО (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 114).

⁹ Директива 2009/28/ЕО (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 16).

¹⁰ COM (2008) 780, 13.11.2008 г.

¹¹ COM (2008) 778, 13.11.2008 г.

¹² COM (2008) 399, 16.7.2008 г.

¹³ COM (2008) 397, 16.7.2008 г.

¹⁴ Регламент (ЕО) № 397/2009 (ОВ L 126, 21.5.2009 г., стр. 3).

¹⁵ COM (2007) 723, 22.11.2007 г.

въглеродни емисии. Също така през 2009 г. бе прието Съобщение относно прилагане на възможностите на информационните и комуникационни технологии за подобряване на енергийната ефективност¹⁶.

Споразумението за пакета по въпросите на климата и енергията бе важно постижение с оглед на икономическата криза, като по този начин ЕС допринесе значително за усилията за постигане на широкообхватно споразумение във връзка с изменението на климата в Копенхаген. И все пак, емисиите парникови газове на ЕС представляват само ограничен дял от световните емисии. Въпреки че ЕС е на път да постигне целите си за намаляване на емисиите парникови газове, заложи в Протокола от Киото, понастоящем световните емисии на CO₂ са с около 40 % по-високи, отколкото през 1990 г. — базовата година, определена в протокола¹⁷. Изчислено е, че за да се ограничи покачането на средната температура на планетата до по-малко от 2°C в сравнение с предииндустриалните равнища, до 2050 г. световните емисии парникови газове трябва да бъдат намалени до по-малко от 50 % от равнищата през 1990 г.¹⁸ Успешното приключване на международните преговори за изменението на климата в Копенхаген ще бъде от основно значение за постигане на дългосрочно устойчиво бъдеще за нашата планета.

В Бялата книга относно адаптиране спрямо изменението на климата¹⁹ се установява рамка за намаляване на уязвимостта на ЕС по отношение на последиците от изменението на климата, като акцентът се поставя върху включването на адаптирането в основните области на политика на ЕС и в съответните мерки на политиката, създава се база от знания и се активизира международното сътрудничество.

Устойчив транспорт

Въпреки че растежът на БВП надхвърля увеличаването на енергийното потребление в транспортния сектор, енергийното потребление и емисиите парникови газове от транспортните средства продължават да растат. При транспорта на пътници са налице признаци на разграничаване на транспортния обем от икономическия растеж, но транспортът на товари се увеличава по-бързо от БВП. Шумовото замърсяване и замърсяването на въздуха, причинени от транспорта, продължават да бъдат важни въпроси в целия ЕС и имат сериозни последици за здравето.

В рамките на пакета по въпросите на климата и енергията²⁰ ЕС се ангажира до 2020 г. да си набавя 10 % от горивото, което използва в транспортния сектор, от възобновяеми източници на енергия (включително биогорива, електроенергия от възобновяеми източници и водород). Тази цел е придружена от задължителни критерии за устойчивост за биогоривата, включени в директивата за енергия от възобновяеми източници²¹ и директивата за качество на горивото²².

¹⁶ COM(2009) 111, 12.3.2009 г.

¹⁷ Просперитет без растеж? Преход към устойчива икономика. Комисия на Обединеното кралство за устойчиво развитие, 2009 г.

¹⁸ Към широкообхватно споразумение в Копенхаген във връзка с изменението на климата, COM(2009) 39, 28.1.2009 г.

¹⁹ Бяла книга — Адаптиране спрямо изменението на климата: към европейска рамка за действие, COM(2009) 147, 1.4.2009 г.

²⁰ http://ec.europa.eu/environment/climat/climate_action.htm

²¹ Директива 2009/28/ЕО (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 16).

Сред важните развития в политиката на ЕС е пакетът „Зелен транспорт“, който се спира на създаването на по-екологичен транспорт²³, интернализирани на външните разходи²⁴ и намаляването на шума от железниците²⁵. Той съдържа също предложение за такси за интернализирани за камионите²⁶. През април 2009 г. бе приет регламент, определящ задължителни цели за емисиите на CO₂ от нови леки пътнически автомобили²⁷.

Други постижения са приемането на директива за насърчаването на чисти и енергийно ефективни пътни превозни средства²⁸ и на план за действие за внедряване за интелигентните транспортни системи²⁹, както и стартирането на нови действия като продължение на Зелената книга за градска мобилност. Освен това бе постигнато споразумение за включването на авиацията в системата на ЕС за търговия с емисии от 2012 г. В сферата на морския транспорт бе приет пакет от мерки за морска безопасност и стратегията за морски транспорт до 2018 г.³⁰

Бяха приети също така предложения за нова директива относно етикетването на гуми³¹ и за регламент за пределни стойности на шума от гумите при търкаляне, стандарти на съпротивление и използване на системи за следене на налягането в гумите³².

При разработването на политиката на ЕС за транспорта от основно значение е да бъдат взети предвид всички аспекти на устойчивото развитие (като емисиите, шума, заемането на площи и биологичното разнообразие) и всяко действие да бъде основано на дългосрочно виждане за устойчивата мобилност на хората и стоките, което обхваща цялата транспортна система³³, както и на допълнителни усилия на равнище ЕС и на национално и регионално равнище.

Устойчиво потребление и производство

Промените в устойчивото потребление и производство представляват доста разнородна картина, като известен напредък бе постигнат при премахването на връзката между влошаването на състоянието на околната среда и използването на природните ресурси, от една страна, и икономическия растеж, от друга страна. При моделите на потребление обаче, особено по отношение на енергийното потребление, се наблюдава отчетливо неблагоприятно развитие, докато при моделите на производство се отчитат положителни признаци.

²² Директива 2009/30/ЕО (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 88).

²³ COM (2008) 433, 8.7.2008 г.

²⁴ COM (2008) 435, 8.7.2008 г.

²⁵ COM (2008) 432, 8.7.2008 г.

²⁶ COM (2008) 436, 8.7.2008 г.

²⁷ Регламент (ЕО) № 443/2009 (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 1).

²⁸ Директива 2009/33/ЕО (ОВ L 120, 15.5.2009 г., стр. 5).

²⁹ COM (2008) 886, 16.12.2008 г.

³⁰ COM (2009) 8, 21.1.2009 г.

³¹ COM (2008) 779, 13.11.2008 г.

³² COM (2008) 316, 23.5.2008 г.

³³ Съобщение „Устойчиво бъдеще за транспорта: интегрирана, основана на технологии и лесна за ползване система“, COM(2009) 279, 17.6.2009 г.

Планът за действие за устойчиво потребление и производство и за устойчива промишлена политика³⁴ ще помогне да се подобрят екологичните характеристики на продуктите, да се насърчи търсенето на по-дълготрайни стоки и производствени технологии и да се стимулират иновациите. Планът за действие бе съпътстван от предложения за преработване на директивите за екодизайна и за енергийното етикетиране, както и за ревизиране на регламентите за екомаркировката и за схемата на Общността по управление на околната среда и одитиране (СОУОСО)³⁵. Търговците на дребно играят важна роля при оказването на влияние върху избора на потребителите и бе създаден форум с цел да се намали отражението на търговията на дребно върху околната среда, а потребителите да бъдат по-добре информирани.

Сред важните инициативи за политика в сферата на „зелените“ обществени поръчки са регламентът за програмата „Energy star“³⁶ и съобщението „Обществени поръчки, насочени към една по-добра околна среда“³⁷, в което се предлага доброволна цел за дял от 50 % „зелени“ обществени поръчки за държавите-членки, която да бъде постигната от 2010 г. нататък. Службите на Комисията разработиха критерии за „зелени“ обществени поръчки за десет приоритетни групи продукти и услуги (като транспорт, хранителни стоки, строителство и офис оборудване), които държавите-членки се приканват да приемат.

Прилагането на Плана за действие за технологии за околната среда (ЕТАР) и работата по измерването на екологичните иновации напреднаха. Преработените насоки относно държавната помощ за защита на околната среда предвиждат увеличаване с 10 % на максималния интензитет на помощта за инвестиции в екологични нововъведения³⁸. Директивата за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването³⁹ е основно средство за постигането на устойчиво производство и екологични нововъведения, което ще бъде допълнително подсилено с предложението за директива относно промишлените емисии⁴⁰.

През 2008 г. започна да функционира водещото законодателство на ЕС в областта на химикалите, регламентът REACH, със създаването на новата Европейска агенция по химикали. Също така влязоха в сила нови правила за класифицирането, етикетирането и опаковането на химикали.

Опазване и управление на природните ресурси

Въпреки положителните развития в състоянието и използването на водата и въздуха човешката дейност продължава да застрашава биологичното разнообразие и площите необработваема земя.

Световното търсене на природни ресурси расте бързо и ще продължи да се увеличава вследствие на нарастването на населението, което до 2050 г. се очаква да достигне 9

³⁴ COM (2008) 397, 16.7.2008 г.

³⁵ Европейският парламент и Съветът вече постигнаха споразумение за директивата за екодизайна и за регламентите за екомаркировката и за СОУОСО.

³⁶ Регламент (ЕО) № 106/2008 (ОВ L 39, 13.2.2008 г., стр. 1).

³⁷ COM (2008) 400, 16.7.2008 г.

³⁸ ОВ С 82, 1.4.2008 г., стр. 1.

³⁹ http://ec.europa.eu/environment/air/pollutants/stationary/ippc/key_impl.htm

⁴⁰ COM (2007) 844, 21.12.2007 г.

млрд. души. С оглед на екологичните последици се смята, че това ще бъде с 30 % повече, отколкото планетата може да поеме в дългосрочен план⁴¹.

Биологичното разнообразие намалява в световен мащаб и няма признаци за обрат, нито за забавяне на тази тенденция. Малко вероятно е ЕС да изпълни целта си за 2010 г. за спиране на унищожаването на биологичното разнообразие⁴². Запасите от риба в Европа са обект на прекален улов от десетилетия насам⁴³. Изчислено е, че годишната загуба на услуги, предлагани от екосистемите, се равнява на 50 млрд. EUR и че до 2050 г. натрупаните загуби по отношение на благосъстоянието ще се равняват на 7 % от БВП⁴⁴.

В сравнение с предишни години горските екосистеми в ЕС са стабилни, но все повече са изложени на предизвикателства, като бури, пожари, вредители и други неблагоприятни последици от изменението на климата. Качеството на почвите продължава да се влошава вследствие на изменението на климата. Като цяло, екосистемните услуги са важни в този контекст, тъй като те допринасят за смекчаването на екстремни метеорологични явления, за намаляването на отражението на времето и за запазване на биологичното разнообразие.

Сред инициативите на ЕС е инициативата за суровините⁴⁵, в която се предлага интегрирана стратегия за преодоляване на различните предизвикателства, свързани с достъпа до суровини, включително вторични суровини, които могат да бъдат получени в ЕС посредством по-активно и по-добро рециклиране. През ноември 2007 г. Програмата на ООН за околната среда и Комисията създадоха Международна група от експерти по устойчиво управление на ресурсите⁴⁶. Изготвено бе ново законодателство за пускане на пазара на семена и посадъчен материал, с което ще се допринесе за спиране на унищожаването на биологичното разнообразие⁴⁷.

Преразгледаната Рамкова директива за отпадъците⁴⁸ е важен документ, който ще помогне на ЕС да управлява по-добре материалните ресурси и да подобри тяхната ефикасност. В нея се изясняват основни понятия като йерархия на отпадъците, предотвратяване на отпадъци и включване на съображения, свързани с жизнения цикъл на отпадъците. В директивата се определят важни цели за рециклирането на отпадъци през 2020 г.: 50 % за домакинските отпадъци и 70 % за отпадъците от строителство и разрушаване.

Държавите-членки предприеха специални действия за защита на биологичното разнообразие посредством прилагането на директивите за птиците и за

⁴¹ Доклад „Живата планета“ за 2008 г. (Living Planet Report 2008), WWF.

⁴² Средносрочна оценка на прилагането на Плана за действие на ЕО относно биоразнообразието, COM(2008) 864, 16.12.2008 г.

⁴³ Зелена книга: Реформа на общата политика в областта на рибарството, COM(2009) 163, 22.4.2009 г.

⁴⁴ ТЕЕВ (2008) „Икономика на екосистемите и биоразнообразието“ — Междинен доклад, представен на 9-ата конференция на страните по Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие, и средносрочен преглед на стратегията на ЕС за биологичното разнообразие (COM(2008) 864) и Група за преглед на политиката за околната среда (EPRG) (предстои през 2009 г.).

⁴⁵ COM (2008) 699, 4.11.2008 г.

⁴⁶ www.unep.fr/scp/rpanel/

⁴⁷ http://ec.europa.eu/food/plant/propagation/conservation_varieties/index_en.htm

⁴⁸ Директива 2008/98/ЕО (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).

местообитанията. Все още обаче се очаква да завърши изграждането на мрежа Natura 2000, както и да се въведе подходящо управление във връзка с видовете и местообитанията.

Сред основните действия, свързани с управлението на водите, са продължаващото прилагане на Рамковата директива за водите и изпълнението на политиката на Общността във връзка с недостига на вода и засушаванията⁴⁹. Целта на директивата, а именно да се постигне добро екологично състояние на всички води до 2015 г., представлява сериозно предизвикателство, тъй като бе установено, че ако не бъдат предприети действия, има опасност повечето органи в сектора на водите в ЕС да не успеят да изпълнят целите на директивата. Рамковата директива за водите бе допълнена от директива за определяне на стандарти за качество на околната среда за редица приоритетни химикали⁵⁰.

Чрез интегрираната морска политика, стартирана през октомври 2007 г., бе създадена обща рамка по всички въпроси на морската политика на ЕС и бяха въведени междусекторни инструменти, за да се гарантира истински устойчиво използване на морската среда (океаните, моретата и крайбрежията). Отбелязан бе значителен напредък по инициативи на секторните политики в морската сфера⁵¹. Стратегиите за морските басейни за Арктическият океан, Балтийско море и Средиземно море ще отговорят на специфичните предизвикателства, които стоят пред тези водни обекти.

В Зелената книга относно реформата на Общата политика в областта на рибарството⁵² се описва състоянието на рибарството в Европа и се прави анализ на сегашната Обща политика в областта на рибарството. Зелената книга поставя началото и насърчава провеждането на обществена дискусия как да се постигне дългосрочна устойчивост и жизнеспособност на риболовния сектор.

Обществено здраве

Цялостното развитие на здравния сектор в ЕС е доста смесено. Броят години, през които се очаква европейците да бъдат в добро здраве, се увеличава бавно, но непрекъснато. Подобряването на здравословното състояние е видно от намаляването на процента на смъртни случаи вследствие на хронични заболявания и самоубийства. Сериозните злополуки на работното място също са по-малко. Хората обаче са изложени в по-голяма степен на замърсяването на въздуха и на производството на токсични химикали, а и възникват нови предизвикателства.

⁴⁹ COM(2007) 414, 18.7.2007 г., http://ec.europa.eu/environment/water/quantity/scarcity_en.htm

⁵⁰ Директива 2008/105/ЕО (ОВ L 384, 24.12.2008 г., стр. 84).

⁵¹ Рамкова директива за морска стратегия (Директива 2008/56/ЕО, ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19), Европейска стратегия за мореплавателските и морските изследвания (COM(2008) 534, 3.9.2008 г.), Общо морско пространство без бариери (COM(2009) 10, 21.1.2009 г.), Съобщение относно вятърна енергия от разположени в морето инсталации (COM(2008) 768, 13.11.2008 г.), Бяла книга относно адаптиране спрямо изменението на климата (COM(2009) 147, 1.4.2009 г.) и Стратегия за разглобяване на кораби за скрап (COM(2008) 767, 19.11.2008 г.).

⁵² COM(2009) 163, 22.4.2009 г., <http://ec.europa.eu/fisheries/reform/>

С приемането на Стратегията на ЕС за здравеопазването⁵³ през октомври 2007 г. бе възприет холистичен подход за постигането на напредък и устойчивост в живота на гражданите на ЕС.

Сред действията за насърчаване на доброто здравословно състояние, намаляване на неравенствата по отношение на здравето и подобряване на защитата срещу заплахи за здравето бе работа по тежки и хронични заболявания, като рака и редки болести. Няколко инициативи за политики бяха свързани с психичното здраве, алкохола, затлъстяването, тютюна и борбата с ХИВ/СПИН. Здравните показатели на Европейската общност⁵⁴ дават информация за здравословното състояние, включително индикатора „продължителност на живота в добро здраве“, и за решаващи фактори за здравето и замърсяването на околната среда, свързани с начина на живот.

Европейският парламентът и Съветът се споразумяха за нова законодателна рамка относно устойчивото използване на пестицидите⁵⁵. Тя ще представлява значително подобрение по отношение на опазването и безопасността на околната среда. Понастоящем се прави оценка и актуализация на съществуващия фитосанитарен режим на Общността⁵⁶.

Новият режим на ЕС за разрешаване на фуражните добавки⁵⁷ е един от водещите фактори за извършването на нововъведения в сектора на фуражите и подобряването на коефициента на преработване на фуражите. Планът за действие за изпълнение на новата стратегия за здравето на животните⁵⁸ съдържа няколко инициативи за поддържане на устойчиво високо равнище на стандартите за здравето на животните и за общественото здраве. Работата по защитата на животните и хуманното отношение към тях напредна.

Комисията допринася за подобряване на здравословното състояние и посредством финансираните от ЕС научни изследвания и съвременни услуги в областта на електронното здравеопазване, например като насърчава използването на информационните технологии в европейските здравни системи.

През 2009 г. Комисията стартира инициатива за младежко здраве, чиято цел е да подобри здравето и благосъстоянието на младите хора. Също така тя продължи да работи съвместно със Световната здравна организация (СЗО) по въпроси като изменението на климата, качеството на въздуха в затворени помещения, контрола върху тютюна и предотвратяването на наранявания.

Социално приобщаване, демография и миграция

Броят на домакинствата на безработни, неравенството по отношение на доходите и дългосрочната безработица намаляха, но броят на работещите бедни и общият риск от бедност не са се променили. Целта за осигуряване на работа на поне половината от работниците в напреднала възраст до 2010 г. по всяка вероятност ще бъде постигната, но целта до 2010 г. средната възраст на пенсиониране да се увеличи на 65 години няма

⁵³ COM (2007) 630, 23.10.2007 г.

⁵⁴ http://ec.europa.eu/health/ph_information/dissemination/echi/echi_en.htm

⁵⁵ <http://ec.europa.eu/environment/ppps/home.htm>

⁵⁶ http://ec.europa.eu/food/plant/strategy/index_en.htm

⁵⁷ http://ec.europa.eu/food/food/animalnutrition/feedadditives/comm_register_feed_additives_1831-03.pdf

⁵⁸ http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/actionplan_en.htm

да бъде постигната. Демографските тенденции показват, че до 2013 г. населението в трудоспособна възраст в ЕС-27 ще започне да намалява⁵⁹, а до 2050 г. ще спадне с около 39 милиона (12 %) в сравнение с 2008 г.

Извличането на максимална полза от демографския потенциал на Европа продължава да бъде сериозно предизвикателство: увеличаване на равнищата на заетост, производителност и успешно интегриране на мигрантите. Необходими са допълнителни усилия за борба с дискриминацията срещу мигрантите.

Напредъкът в политически план включва Препоръката относно активното приобщаване на лицата, изключени от пазара на труда, която Комисията изготви през октомври 2008 г. Реформите на държавите-членки в областта на социалното приобщаване и социалната закрила се насърчават в рамките на отворения метод на координация. Чрез структурните фондове на ЕС се подкрепят усилията на държавите-членки за премахване на бедността и социалното изключване. За постигането на тази цел са заделени 10 млрд. EUR за периода 2007—2013 г.

Вторият доклад за демографското състояние⁶⁰ бе публикуван по време на Европейския демографски форум през 2008 г. Създадени бяха Европейско сдружение за семейството и нова правителствена консултативна група по демографските въпроси.

В доклада от 2009 г. за застаряването на населението⁶¹ Комисията подробно описва какво ще бъде икономическото и бюджетното отражение от застаряващото население в дългосрочен план, до 2060 г.

Като част от плана за действие относно съобщението „Да остаряваме добре в информационното общество“ бе приета програма за действие за изследвания в рамките на програмата Ambient Assisted Living („Интелигентна заобикаляща среда“)⁶². Около 150 млн. EUR бяха предоставени за програмата.

В сферата на миграцията ЕС работи също така за подобряване на управлението на миграционните потоци, координиране на националните политики за интеграция и борба с незаконната миграция. Като част от изпълнението на стратегическия план за законната миграция бяха представени законодателни предложения за хармонизиране на процедурите, критериите и правата за приемане на някои категории граждани на трети държави⁶³. Синята карта на ЕС за висококвалифицирани мигранти вече е реалност⁶⁴. Борбата с незаконната имиграция напредна с приемането на директивата за връщанията и директивата за предвиждане на санкции срещу работодатели на незаконно пребиваващи граждани на трета държава⁶⁵.

Издадени бяха наръчници по въпросите на интеграцията, предназначени за създателите на политики и работещите в тази област. Създаден бе европейски уебсайт относно

⁵⁹ Източник: Евростат.

⁶⁰ SEC(2008) 2911, 21.11.2008 г.

⁶¹ COM(2009)180, 29.4.2009 г.
http://ec.europa.eu/economy_finance/thematic_articles/article14761_en.htm

⁶² Решение № 742/2008/ЕО (ОВ L 201, 30.7.2008 г., стр. 49).

⁶³ Директива 2009/50/ЕО (ОВ L 155, 18.6.2009 г., стр. 17), COM(2007) 638, 23.10.2007 г.

⁶⁴ Директива 2009/50/ЕО (ОВ L 155, 18.6.2009 г., стр. 17).

⁶⁵ Директива 2009/52/ЕО (ОВ L 168, 30.6.2009 г., стр. 24).

интеграцията⁶⁶ на принципа „обслужване на едно гише“, както и европейски форум по въпросите на интеграцията. Европейският фонд за интеграция подкрепя усилията на държавите-членки, като за периода 2007—2013 г. са предоставени 825 млн. EUR.

Съобщението „Обща имиграционна политика за Европа“⁶⁷ и Европейският пакт за имиграцията и убежището⁶⁸ полагат основите за прилагането на съгласуван подход в бъдеще. От своя страна, Европейският съвет също реши да провежда годишна дискусия, посветена на политиката в областта на имиграцията и убежището, като първата ще се състои през юни 2010 г.

Бедността в световен мащаб и предизвикателства пред устойчивото развитие

През 2008 г. ЕС обърна тенденцията на спад при официалната помощ за развитие (ОПР), отчетена през 2007 г. Въпреки увеличаването обаче прогнозата за следващите години е доста проблематична, тъй като много държави-членки са далеч от индивидуалните показатели за 2010 г.⁶⁹ Тенденцията при повечето други показатели за глобализация на търговията, финансиране на устойчивото развитие и управление на световните ресурси е положителна.

Крайно необходимо е партньори от трети държави да се включат в преодоляването на предизвикателствата пред устойчивото развитие в световен мащаб. ЕС продължава да си сътрудничи с трети държави и региони както двустранно, така и в рамките на многостранни процеси, като Г-8, Комисията на ООН за устойчиво развитие, Програмата на ООН за околната среда и други органи на ООН, както и ОИСР. На заседанието на Комисията на ООН за устойчиво развитие през май 2009 г. бе постигнато съгласие, че за да има дългосрочна сигурност на хранителните доставки, е необходимо при изготвянето на бъдещите политики да се вземат предвид притесненията, свързани с околната среда, като потребностите от вода в селското стопанство, обезлесяването, влошаването на състоянието на почвите и нуждата от адаптиране към изменението на климата, като се използват научнообосновани подходи и знанията на местното население.

Установен бе диалог на високо равнище по въпросите на околната среда с множество държави – Бразилия, Китай, Индия, Русия, Мексико и Южна Африка. Подобен диалог вече се води с Австралия, Канада, Япония и Съединените щати. Изготвени бяха рамки за по-разширено сътрудничество с редица държави, като Индия и Китай. Освен това бяха договорени съвместни декларации относно изменението на климата с Карибския форум, Форум на тихоокеанските острови и Африканския съюз и бе подписана съвместна декларация между АКТЬ и ЕС.

Диалогът и сътрудничеството с партньорите, участващи в Европейската политика на съседство, насърчават изпълнението на целите за устойчиво развитие. В този контекст регионалното сътрудничество бе засилено посредством Съюза за Средиземноморието, инициативата „Черноморско взаимодействие“ и Източното партньорство.

⁶⁶ <http://ec.europa.eu/ewsi/en/index.cfm>

⁶⁷ COM (2008) 359, 17.6.2008 г.

⁶⁸ Документ на Съвета 13440/08; Съобщение на Комисията COM (2009) 266, 10.6.2009 г.

⁶⁹ COM (2009) 160, 8.4.2009 г.

В сферата на сътрудничеството за развитие сред инициативите, които допринасят за постигане на целите за устойчиво развитие, са Съобщението относно стратегия на ЕС за подкрепа на ограничаването на рисковете от бедствия в развиващите се страни⁷⁰, Стратегическата европейска рамка за международно сътрудничество в областта на науката и технологиите⁷¹ и Работният документ на службите на Комисията за по-добро включване на околната среда в сътрудничеството за развитие⁷², както и споразумения в рамките на инициативата за прилагане на законодателството в областта на горите, управлението и търговията (FLEGT). Инициативите включват доброволно споразумение за партньорство, сключено с Конго Бразавил, и воденето на преговори с няколко други държави.

Образование и обучение

Широкото разпространение на ниско равнище на образование намаля при всички възрастови групи. Увеличаването на лицата, участващи в дейности за учене през целия живот, и намаляването на броя на преждевременно напусналите училище обаче не стават достатъчно бързо, за да бъдат изпълнени специфичните цели.

Образованието и обучението изграждат важната основа за устойчиво развитие. Комисията насърчава държавите-членки в усилията им да разработят по-стратегически подходи за споделяне на знания и добри практики в опит да се стимулира образованието за устойчиво развитие. В съставено от Комисията описание на иновативни практики в държавите-членки и държавите от ЕИП се подчертава значението на образованието за устойчиво развитие⁷³.

Изготвената от Комисията актуализирана стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението⁷⁴ ще насочва сътрудничеството на европейско равнище в тази област до 2020 г. Програмата за учене през целия живот за периода 2007—2013 г. е основно средство за развиване на ролята на образователните системи и системите за обучение.

Научноизследователска и развойна дейност

По данни на Евростат делът на brutните вътрешни разходи за научни изследвания и развитие в БВП е намалял от 1,85 % на 1,83 % за периода 2000—2007 г. Следователно този показател сочи, че ЕС се отдалечава от целта си от 3 %, която трябва да бъде постигната до 2010 г.

Една от основните цели на Седмата рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие за периода 2007—2013 г. е да допринесе за устойчивото развитие. През 2007 и 2008 г. около 44 % от общия бюджет, предназначен за съвместни научни изследвания, бяха предоставени за проекти, свързани с устойчивото развитие. Две от съвместните технологични инициативи, създадени в рамките на Седмата рамкова програма — „Чисто небе“ и „Водородни и горивни клетки“ — също са свързани с устойчивостта. Участието на ЕС е на обща стойност 1,3 млрд. EUR. Освен

⁷⁰ COM (2009) 84, 23.2.2009 г.

⁷¹ COM (2008) 588, 24.9.2008 г.

⁷² SEC(2009) 555, 21.4.2009 г.

⁷³ http://ec.europa.eu/education/more-information/doc/sustdev_en.pdf

⁷⁴ COM(2008) 865, 16.12.2008 г.; подкрепено в заключенията на Европейския съвет от 12.5.2009 г.

това в Европейския план за икономическо възстановяване Комисията предложи три мащабни публично-частни партньорства по три ключови въпроса, свързани с устойчивостта: „зелени автомобили“, „енергийно ефективни сгради“ и „фабрики на бъдещето“. Комисията се стреми да привлече цялото Европейско изследователско пространство към изпълнението на целите на устойчивото развитие. Предизвикателството, което предстои, е да доразвием обещаващите първи стъпки и да засилим приноса на научните изследвания към устойчивото развитие.

Финансиране и икономически инструменти

В сферата на политиката на сближаване ЕС инвестира в действия за насърчаване на устойчивото развитие посредством включването на инициативи за устойчиво развитие в националните и регионалните стратегии за развитие. През периода на планиране 2007—2013 г. тази политика ще продължи да подкрепя преодоляването на важни предизвикателства и теми, обхващащи няколко сектора. Например през периода 2007—2013 г. 105 млрд. EUR, което прави 30 % от общо 347 млрд. EUR, предназначени за фондовете на политиката на сближаване, ще бъдат изразходвани за околната среда. Политиката на сближаване също насърчава разработването на механизми, като подхода на планиране и управлението на няколко равнища, които подкрепят устойчивото развитие в рамките на структурите за управление на програмите и насърчава регионите да преследват тази цел.

Има възможност за по-задълбочено включване на целите и принципите на стратегията на ЕС за устойчиво развитие в политиката на сближаване, което ще даде възможност на Съюза да преодолее новите предизвикателства, свързани с устойчивото развитие, пред които е изправен, например предизвикателствата на демографските промени и изменението на климата. Политиката на сближаване може да помогне за извършване на промяна, по-специално посредством преминаването към икономика с ниски въглеродни емисии, и за адаптация.

Комисията постепенно премахва вредните за околната среда субсидии от секторните си политики, например посредством реформа на политиката в областта на рибарството и като част от контролния преглед на ОСП.

Комисията прие също така нови Насоки относно държавна помощ за защита на околната среда⁷⁵, с които ще се установи баланс между постигане на по-големи ползи за околната среда и минимално нарушаване на конкуренцията, като по този начин ще се помогне на държавите-членки да използват правилните стратегически инструменти и да финансират екологични иновации.

От обществената консултация, стартирана посредством Зелената книга относно пазарните инструменти за опазването на околната среда и за целите на свързаните с това политики от 2007 г., стана ясно⁷⁶, че съществува голям интерес към по-нататъшното използване на пазарни инструменти⁷⁶.

⁷⁵ ОВ С 82, 1.4.2008 г., стр. 1.

⁷⁶ SEC(2009) 53, 16.1.2009 г.

http://ec.europa.eu/environment/enveco/pdf/analyse_doc.pdf

4. УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ В БЪДЕЩЕТО

Три години след старта на изпълнението на стратегията на ЕС за устойчиво развитие е подходящо време, за да се помисли как може да протече изпълнението ѝ в бъдеще.

На равнище ЕС устойчивото развитие се насърчава и следи основно в контекста на отделните политики на ЕС, а и самата стратегия на ЕС за устойчиво развитие играе централна роля за насърчаване на общата цел за постигане на устойчиво развитие. Стратегията на ЕС за устойчиво развитие служи също така за изготвянето на стратегии за устойчиво развитие на национално и регионално равнище. Понастоящем почти всички държави-членки на ЕС имат собствени национални стратегии за устойчиво развитие, изработени в съответствие с международните препоръки за най-добри практики⁷⁷. Наскоро публикувано проучване, възложено от Комитета на регионите⁷⁸, съдържа подробен анализ на тези национални стратегии.

За много заинтересовани страни е трудно да разберат защо на равнище ЕС има няколко стратегии с приоритети, обхващащи няколко сектора, като Лисабонската стратегия за растеж и заетост и стратегията на ЕС за устойчиво развитие. Други примери за стратегии, обхващащи няколко сектора, са пакетът по въпросите на изменението на климата и енергията и интегрираната морска политика. Лисабонската стратегия е динамична стратегия, която включва устойчивото развитие (изменение на климата, енергетика, финансова и социална устойчивост). От своя страна, стратегията на ЕС за устойчиво развитие е дългосрочна стратегия, която осигурява добра рамка за даване на насоки и отчитане на дългосрочни широкомащабни развития и за насърчаване на ориентирано към бъдещето виждане за устойчивостта, но при нея са необходими и краткосрочни стратегически действия. Въпреки това обединяването на стратегии, обхващащи различни сектори, не е осъществимо, имайки предвид различните роли, които тези стратегии изпълняват. Допълващият характер на стратегията за устойчиво развитие и Лисабонската стратегия бе отбелязан в обновената стратегия на ЕС за устойчиво развитие⁷⁹. Въпреки това обаче все още може да има възможност за допълнително поясняване на специфичната роля на стратегията на ЕС за устойчиво развитие по отношение на други стратегии на ЕС и за съответното рационализиране на тази роля.

В този контекст, с оглед на мониторинга на стратегията могат да бъдат разгледани следните възможности:

- (1) По-голяма синергия с Лисабонската стратегия за растеж и заетост, която ще бъде преразгледана през 2010 г., и с други стратегии на ЕС, обхващащи няколко сектора. Също така може да бъде установена по-добра координация и връзка между областите на политика, обхванати от стратегиите и свързаните с тях последващи действия.

⁷⁷ Координаторите на националните стратегии за устойчиво развитие осъществяват връзката между стратегията на ЕС за устойчиво развитие и съответната национална стратегия. Европейската мрежа за устойчиво развитие улеснява обмена на добри практики и опит с държавите-членки. На уебсайта на мрежата можете да намерите информация за националните стратегии за устойчиво развитие: <http://www.sd-network.eu/?k=country%20profiles>

⁷⁸ Принос на регионалните и местните власти за стратегиите за устойчиво развитие, Комитет на регионите, 2009 г. (Автор: RIMAS).

⁷⁹ Документ № 19117/06 на Съвета на Европейския съюз, 9.6.2006 г.

- (2) Стратегията може да бъде рационализирана в още по-голяма степен или акцентът на стратегията за устойчиво развитие може да бъде изместен върху общия характер, като по този начин ще бъде предоставена обща рамка за изработването на политики в съответствие с ръководните принципи, изготвени през 2006 г.
- (3) Стратегията може да улесни обмена на най-добри практики във връзка с иновативните подходи в държавите-членки.
- (4) За да установи по-ефикасен мониторинг и прилагане от страна на държавите-членки, използваните механизми в Лисабонската стратегия могат да бъдат приложени и когато се осъществява мониторинг на изпълнението на стратегията на ЕС за устойчиво развитие. Тези механизми ще включват съвместно набелязани цели, измервателни средства (показатели, насоки), съпоставяне (сравняване на постигнатите от държавите-членки резултати) и възможност за взаимодействие и доразвиване на най-добри практики. Могат да бъдат набелязани мерки в подкрепа и на двете стратегии с видими положителни резултати върху растежа, заетостта и околната среда. Включването на екологичните иновации, на рационалното използване на ресурсите и на „зеления“ растеж може да се превърне във водеща тема.
- (5) Мониторингът на стратегията за устойчиво развитие се извършва въз основа на показатели на устойчивото развитие, координирани от Евростат. Тези показатели са всеобхватно средство за мониторинг, въпреки че все още предстои някои важни показатели да бъдат разработени. Опитвайки се по по-ефективен начин да допълни показателите за устойчиво развитие и да добави важна информация относно предизвикателствата пред него, Комисията е в процес на проучване на възможностите за разработване на „информационно табло“ за отчитане на резултати от работата по постигане на устойчиво развитие.
- (6) Устойчивото развитие се изправя пред нови предизвикателства, които не са включени или са включени само частично в стратегията на ЕС за устойчиво развитие. Сред тези предизвикателства са сигурността на енергийните доставки, адаптирането спрямо изменението на климата⁸⁰, сигурността на хранителните доставки, използването на земята, устойчивостта на публичните финанси и външното измерение на устойчивото развитие. Що се отнася до външното измерение, приоритетни области следва да продължат да бъдат изменението на климата и енергетиката, както и постигането на целите на хилядолетието за развитие.

По-специално, акцентът на стратегията може да бъде поставен върху дългосрочните цели на ЕС в области от основно значение посредством:

⁸⁰ COM (2009) 147, 1.4.2009 г.

- принос за бързо преминаване към икономика с ниски въглеродни емисии и ниско потребление на материали, която се основава на технологии, които са рационални по отношение на енергията и ресурсите, към устойчив транспорт и към устойчиво развитие на моделите на потребление;
- активизиране на усилията в сферата на околната среда за защита на биологичното разнообразие и опазването на водите и други природни ресурси. Данните сочат, че унищожаването на биологичното разнообразие продължава с тревожно темпо. Влошаването на състоянието на екосистемите не само занижава качеството на нашия живот и на живота на бъдещите поколения, но и възпрепятства устойчивото и дългосрочно икономическо развитие;
- насърчаване на социалното приобщаване. Съществува опасност най-уязвимите групи в обществото да бъдат най-тежко засегнати от икономическата криза и да страдат най-дълго от последиците от нея, ако не бъдат взети ефективни мерки;
- укрепване на международното измерение на устойчивото развитие и увеличаване на усилията за борба с бедността в световен мащаб.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Настоящото съобщение съдържа преглед на напредъка на политиката на ЕС в областите, обхванати от стратегията на ЕС за устойчиво развитие, и предоставя идеи за размисъл и дискусии относно устойчивото развитие. В този преглед се подчертава фактът, че въпреки сериозните усилия за включването на свързани с устойчивото развитие действия във важни области на политиката на ЕС, все още се наблюдават неустойчиви тенденции и е необходимо ЕС да увеличи усилията си. Както показва примерът с изменението на климата, предприемането на ранни действия дава повече и по-ранни ползи на по-ниска цена, отколкото по-късните действия.

Следва да се отбележи, че Европейският икономически и социален комитет подготвя за есента на 2009 г. проучвателно становище относно бъдещето на стратегията на ЕС за устойчиво развитие, което може допълнително да допринесе за дискусията.

Тези и други елементи, както и активният принос на заинтересованите страни ще предоставят материал за вземането в бъдеще на решение дали да се извърши цялостен преглед на стратегията на ЕС за устойчиво развитие, както бе предвидено първоначално през 2006 г. Подобен преглед може да осигури основата за допълнително рационализиране на стратегията на ЕС за устойчиво развитие, като се поясни ролята ѝ в процеса на изготвяне на политики на ЕС, акцентът се постави върху областите, където нуждата от напредък е най-голяма, и управлението ѝ се подобри.